

blive af med disse hemmelige Institutioner her i Landet, om hvis Forhandlinger man ikke kan faa Bæfted, og hvis Indflydelse man ikke kan kontrollere, medens den dog spores rundt om i Kirkepolitikken og den kirkelige Udvikling. (Bernstsen: Man slipper dem jo ikke ved at faa deres Protokoller). Nej, det gør man ikke, men man faar at vide, hvorledes de virke, man faar Bæfted om, hvilken Indflydelse de øve. Den ærede Ordfører sammenlignede dette Raad med Jærnbæneraadet, men jeg vil sige med Hensyn til Jærnbæneraadet, at det er ikke nogen saadan hemmelig Institution; faa vidt jeg ved, omdeles dets Forhandlinger bl. a. til dette Tings Medlemmer. Hvorledes end dets Oprindelse er, er det dog en Forsamling, som man kan kontrollere og faa Vejledning til at kritisere. Det var noget lignende jeg tilføjede med mit Duffte om at faa Kirkeraadets Protokoller udleverede. Naar den ærede Ordfører endelig i det hele drog Sammenligning med Jærnbæneloven — jeg formoder, at han derved sigtede til Loven om Statsbænedriftens Ordning, som har været til Forhandling her — og spurgte, hvorfor dette Ting i denne Lov er gaaet ind paa betydelige Lønninger, skal jeg sige, at det er jo akkurat af samme Grund, som Folketinget i 1870 gif ind paa Loven om de ministerielle Embedsmænds Lønninger, nemlig fordi man ved dette Lovforslags Vedtagelse naar til en Indskrænkning af den nuværende Administration, de nuværende Embedsmænds Antal, men det kan ikke sammenlignes med en Lov, hvorved man uden Motivering skridder til Genoprettelsen af et betydeligt Embede. For øvrigt skal jeg ikke gaa ind paa den Sammenstilling, som den ærede Ordfører hævdede mellem Departementcheffsæmbederne og de andre Embeder, jeg skal ikke paa ny komme ind paa, hvad jeg udtalte i mit sidste Foredrag, men jeg skal minde om, at Departementcheffsæmbederne ere den egentlige Centraladministration, Ministerens første Raadgivere og Embedsmænd, gennem hvis Djne og Dren de for en stor Del se og høre, og derfor er der her ganske andre Forhold til Stede end ved almindelige Embedsmænd, det tror jeg ikke, man kan komme bort fra. Derfor indtog Folketinget i 1870 en anden Stilling til Departementchefferne end til de andre Embedsmænd, idet man overhovedet ikke vilde have, at Departementchefferne skulde have fast Ansættelse. — Over for det ærede Medlem fra Horsens (Bajer) skal jeg kun udtale Forbavelse over den Modsigelse, der er mellem hans Præmisseser og hans Konklusion. Han lod til at ville tiltræde en Friskirke, Kirkens Adskillelse fra Staten,

et amerikansk Standpunkt, og ud fra dette Synspunkt drog han den Slutning, at man bør ansætte en Departementchef for det geistlige Departement. Jeg maa sige, at jeg har sjælden hørt en Motivering og en Slutning, der staa i saa strigende Modfætning til hinanden.

Bajer: Jeg skal kun nævne det lille Ord Dualisme. Vil man have 2 særskilte Ministre, maa man ogsaa have 2 Departementer.

Ordføreren (Blem): Jeg skal ganske kort berigtige en Misforstaaelse, hvori den ærede Ordfører for Mindretallet (Falkenstjerne) gjorde sig skyldig. Han paastod, at jeg havde sagt, at hans Stilling med Hensyn til Løvens Behandling under den nuværende Kultusminister og hans Stilling med Hensyn dertil under den foregaaende Kultusminister ere forskellige, men det har jeg ikke sagt. Han paastod, at jeg havde insinueret noget saadant over for ham, men det er ikke Tilfældet. Nej, han begyndte med at sige over for mig, at Kirkeraadet er en Institution, som han anser for ulovlig, og at han ikke vidste, hvorledes jeg saa derpaa, om jeg havde det samme Syn. Dertil bemærkede jeg, at naar Ordføreren for Mindretallet først havde udtalt, at han ansaa denne Institution for ulovlig, og saa senere bemærkede, at den foregaaende Kultusminister, det ærede Medlem fra Storbædingerne (S. Scavenius) havde begaaet et mindre vel overvejet Skridt ved dets Oprettelse, var det, jeg sagde, at maafte er Forholdet saaledes, at naar den ærede Ordfører for Mindretallet kommer til at tænke paa den forrige Kultusminister, modificerer han sin Mening. Jeg sagde „maa- ste“, men jeg har ikke tænkt, at det skulde blive opfattet saaledes, at jeg vilde insinuere lige over for det ærede Medlem, at han havde forandret sin Stilling til denne Løvs Behandling fra i Fjor. Det har jeg aldrig sagt, thi det ved jeg ikke noget om. Med Hensyn til Rigsartivloven udtalte jeg, at det ærede Medlem ikke var bange for den Gang at gaa med til ny Embeders Oprettelse. Ved Loven af 30te Marts 1889 gif han med til at oprette et Embede som Rigsartivar, altsaa den samme som tidligere var Gehejmeartivar, dog med en betydelig højere Løn. (Modsigelse af Falkenstjerne). So det fik han; han begyndte tidligere med 4000 Kr., nu med 4,800 Kr.; Begyndelseslønnen blev sat op, medens hans Alderstilletag og Slutningsløn blev den samme; men det er noget, jeg selvfølgelig ikke skal komme ind paa. Givet er det, at Begyndelseslønnen